

27.2.2019

Kaupunginmuseon lausunto Puotilan ostarin asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2018-005995 T 10 03 03

Kaupunginmuseo arvioi asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Puotilan ostarin tontille suunnitellaan vanhan ostoskeskuksen paikalle uutta asuinrakentamista, jonka alimmat kerrokset varataan liiketiloja varten. Ostarin pohjoispuolella olevaa pysäköintilaitosta suunnitellaan laajennettavaksi. Puotilan Ostoskeskus Oy on hakenut asemakaavan muutosta. Hakija on todennut, että vuonna 1961 valmistunut liikerakennus on tullut teknisen käyttöikänsä päähän. Kaavamutoksen tavoitteeksi mainitaan kaupallisen palvelutarjonnan turvaaminen alueella nykyaikaisissa tiloissa ja samalla kaupunkirakenteen tiivistäminen ja asukasmäärän lisääminen Puotilan keskustassa.

Kaupunginmuseon edellinen kannanotto (5.1.2016) ostoskeskukseen liittyen koski kuntalaisaloitetta purkaa Puotilan ostoskeskus ja rakentaa sen tilalle asuntoja ja liiketiloja. Kaupunginmuseo esitti tuolloin täydennysrakentamisen tutkimista ostoskeskuksen liikeosan luoteispuolelle, vanhan talonmiehen asunnon paikalle ostoskeskusrakennus säilyttäen.

Kaupunginmuseon ostoskeskusinventoinnissa (Ostari. Lähiön sydän 2004) selvitettiin helsinkiläisten ostokeskusten rakennushistoriaa. Inventoinnissa myös arvioitiin inventoidut ostoskeskukset arkkitehtuurinsa, säilyneisyytensä ja ympäristöarvojensa perusteella. Puotilan ostoskeskus (Klaavuntie 11- Rusthollarintie 2) valmistui vuonna 1961. Arkkitehti Erkki Karvisen suunnittelemaa rakennusta on vuosien mittaan muutettu jonkin verran, jolloin siitä on tullut ilmeeltään hieman umpinaisempi. Alkuperäinen vaikutelma matalasta liikerakennuksesta on ollut hyvin lasinen. Leveän, valkoisen otsalistan ja sisään vedetyn lasisen julkisivun luoma ilme on horisontaalinen. Sisäpiha ja sitä ympäröivät kiertyvät liikehuoneistot ovat aikoinaan olleet uuden rakennustyyppin viihtyisyyttä korostava erityispiirre. Kaupunginmuseon inventoinnissa Puotilan ostoskeskus arvioitiin korkeimpaan 1-luokkaan perusteena rakennuksen erittäin harkittu ja viimeistelty arkkitehtuuri. Säilyneisyyssarvoiltaan se todettiin melko hyväksi ja ympäristön kannalta merkittäväksi osaksi ympäröivää asuinalueetta.

27.2.2019

Vaikka ostoskeskuksen ympäristö on jonkin verran muuttunut täydennysrakentamisen takia, on se säilyttänyt oman asemansa ympäristösäään. Sen selkeä 1960-luvun liikearkkitehtuuri onnistuneella tavalla liittyy sekä oman aikakautensa asuntorakentamiseen, että uudempaan täydennysrakentamiseen Puotilassa. Rakennuksen yleisilme on nykyisellään apea kunnossapidon puutteiden ja tyhjilleen jääneiden liiketilojen takia. Kaupunginmuseo pitää erittäin valitettavana, että hyvin suunniteltu ja arkkitehtuuriltaan ajanmukainen, kulttuurihistoriallisesti arvokas ostoskeskusrakennus joutuu väistymään uudisrakentamisen tieltä.

Kaupunginmuseo on tehnyt vuonna 2014 inventoinnin Puotilan rakennuskulttuurista (Helsingin rakennuskulttuuri. Puotilan rakennusinventointi. Malla Meriniemi). Siinä todetaan Puotilan asuinalueen arvoista seuraavasti: ”Puotilan alueeseen liittyy erityisyyttä, jonka lähtökohtana on vuoden 1959 asemakaava. Kaava on laadittu herkkyydellä, alueen pinnanmuodot ja jo olemassa oleva rakennettu ympäristö huomioiden. Alue on yleisilmeeltään pienipiirteinen, luonnonläheinen ja väljä. Inventointialueen rakennukset muodostavan hyvin säilyneen kokonaisuuden; sen rakennuskanta, rakenteet, tiestö tai kasvillisuus eivät ole merkittävästi muuttuneet. Puotilaan liittyy erityisiä asemakaavahistoriallisia arvoja. Alueen rakennukset edustavat hyvin 1960-luvun alun rakentamista. Alueen suunnittelussa on kuitenkin nähtävissä vielä 1950-luvun arvot. Pihapiirit ovat pääasiassa usean rakennuksen muodostamia kokonaisuuksia, suljetun oloisin sisäpihoin. Rakennuksissa toteutetut korjaukset, myös mittavammat peruskorjaukset, on toteutettu pääasiassa rakennusten ominaispiirteet sekä alueen ympäristö huomioiden. Puotila on arkkitehtuuriltaan yhtenäinen, erittäin hyvin säilynyt 1960-luvun asuinalue. Alueen rakennuksia ja rakenteita ei tulisi purkaa tai olennaisesti muuttaa. Tärkeiden katu- ja puistonäkymien, kuten Rantakartanontien, Puotilantien, Leikkimäen ja Leikkiniityn, säilymistä tulisi vaalia, jonka takia uudisrakentamiselle sopivia paikkoja on vaikea nähdä. Alueen mittakaava ja olemassa oleva rakennustapa tulee huomioida myös uudessa rakentamisessa. Kaikki alueeseen, sen rakennuksiin, rakenteisiin ja ympäristöön kohdistuvat muutokset tulisi toteuttaa harkiten ja kohteen ominaispiirteitä kunnioittaen.” Uutta yleiskaavaa varten tehdyssä selvityksessä Kaupungin muutos ja kulttuuriympäristö (2014) Puotila on edustava esimerkki esikaupunkien 1940-, 1950- ja 1960-lukujen kerrostaloalueesta. ”Ko. alueiden kehittämistä tulisi tutkia aluekohtaisesti ja kehittämisen lähtötietoaineistoksi tarvitaan arvotus ja ympäristöhistoriallinen selvitys.”

Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo korostaa, että Puotilan ostoskeskuksen paikalle suunniteltavan rakentamisen lähtökohtana tulisi olla alueen ominaispiirteet, joita ovat mm. pienipiirteinen mittakaava, väljyys, matalien lamellitalojen muodostamat puoliksi avoimet korttelit.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

27.2.2019

Ostoskeskuksen pohjoispuolelle on 2000-luvun alussa rakennettu kuuden, maksimikorkeudeltaan kuusikerroksisten pulpettikattoisten asuin-kerrostalojen kokonaisuus, joka rakennustyypiltään eroaa Puotilan alkuperäisestä arkkitehtuurista. Nyt esillä olevassa viitesuunnitelmassa uudisrakennukset kiertävät korttelialueen reunoja, katutaso liiketiloja ja niiden päälle sijoitettua kolmannen kerroksen kansipihaa. Kaupunkikuvallisesti keskeiselle paikalle Rusthollarintielle on sijoitettu kaksi kahdeksankerroksista rakennusta. Niiden alimmat kerrokset ovat katutasossa sisäänvedettyjä. Kaksi kuusikerroksista asuin-kerrostaloa on esitetty kokonaisuuden luoteispuolelle. Kaupunginmuseo pitää Rusthollarintien varteen esitettyä rakentamista paikkaan liian korkeana. Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon Rusthollarintien ja Klaavuntien alkuperäinen rakennuskanta ja sen mitoitus, uudisrakentamisen sovittaminen olemassa olevaan rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee olla tavoitteena.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö